

Årsredovisning

för

Pensionskassan SHB Försäkringsförening

802005-5565

Räkenskapsåret 2019

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Pensionskassan SHB Försäkringsförening får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Ändamålet för Pensionskassan SHB, Försäkringsförening (Pensionskassan) är att tillhandahålla ålders-, sjuk- och efterlevandepension enligt gällande kollektivavtal, om inte annat avtalats mellan arbetsgivare och befattningshavare. Medlemmar i Pensionskassan är Handelsbanken och dess dotterbolag som ingått anslutningsavtal med Pensionskassan (gemensamt benämnda arbetsgivarna) samt de personer som någon av arbetsgivarna anmält för inträde i föreningen.

Verksamhetsåret 2019

Ny rörelsereglering

Pensionskassan vars grundförfattning är den upphävda lagen (1972:262) om understödsföreningar, har liksom andra tjänstepensionskassor fått fortsätta driva verksamhet som tidigare enligt övergångsbestämmelser som gäller tom den 30 april 2020. Pensionskassan har för avsikt att dessförinnan ansöka om omvandling till tjänstepensionsförening under den nya lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag som trädde i kraft i december 2019.

Jämförelsestörande poster

Pensionskassan beslutade 2018 om att övertaga pensionsutfästelser som tidigare tryggats av Svenska Handelsbankens Pensionsstiftelse. Övertagna utfästelser uppgick till 0,6 mdkr beräknat enligt regelverket för försäkringstekniska avsättningar. I samband med övertaget beviljades en premierabatt på motsvarande den engångsavgift som i annat fall hade debiterats försäkringstagaren. Rabatten redovisades direkt mot eget kapital. Under 2019 har inga ytterligare pensionsutfästelser övertagits.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Volatilitet på aktiemarknaden har påverkat marknadsvärdet på placeringstillgångarna negativt men den finansiella ställningen är fortsatt stark.

Resultatutveckling

Årets resultat ökade jämfört med föregående år och uppgick till 2 275 mdkr (-1 049) efter avdrag för avkastningsskatt med 9 mdkr (10). Det tekniska resultatet, före avkastningsskatt, uppgick till 2 284 mdkr (-1 039). Under året omallokerade placeringstillgångar har genererat stora realiserade vinster samtidigt som marknadsvärdet på tillgångar ökat markant vilket är främsta förklaringen till resultatförbättringen jämfört med föregående år. Pensioner under utbetalning, intjänade pensionsrätter och kompletteringspension intjänad mellan 1999-01-01 och 1999-12-31 har för räkenskapsåret 2019 räknats upp med 2,32 % (2,12).

Antal anslutna arbetsgivare inom Handelsbankens koncern uppgick till 9 (10). Månatliga premieinkomster ökade till 67 mdkr (51). Utbetalda försäkringsersättningar ökade till 337 mdkr (308).

Utbetalningar gjordes till 3 943 personer (3 924) som var aktiva i koncernen vid pensioneringstillfället och därutöver till ytterligare 1 679 personer (1 722).

Tabell över medlemstal framgår nedan:

Tabell över medlemstal	2019	2018	2017	2016	2015
Aktiva i dotterbolag	429	450	519	480	513
Aktiva fribrevsinnehavare	3 567	3 696	3 722	3 953	4 109
Pensionärer	3 943	3 924	3 937	3 914	3 866
Summa	7 939	8 070	8 178	8 347	8 488

"Aktiva i dotterbolag" är de som per den 31 december var aktiva och upparbetade sin pension i Pensionskassan. Med "aktiva fribrevsinnehavare" avses medarbetare i Handelsbankskoncernen som har någon del av sin framtida pension upparbetad i Pensionskassan och fortfarande arbetar i koncernen men i en del där intjänad pension tryggas i bankens Pensionsstiftelse.

Totala driftskostnaderna uppgick till 11 mdkr (10). Beloppet inkluderar kostnader för kapitalförvaltning, skadereglering och övriga administrationskostnader i försäkringsrörelsen. Administrativa tjänster och internrevision köps från Handelsbanken. Uppgifter om transaktioner med närstående beskrivs närmare under not 3.

Det utgår inga styrelsearvoden och Pensionskassan har inte haft någon anställd.

Kapitalförvaltning

Placeringsstrategi

Pensionskassans ändamål är att tillhandahålla ålders-, sjuk- och efterlevandepension till anställda i Handelsbankskoncernen. Pensionerna är förmånsbestämda vilket gör att ett internt avkastningsmål saknar egentlig relevans för de ersättningsberättigade så länge som solvenskravet är uppfyllt. Placeringar ska ske på ett aktsamt sätt och styrelsen följer utvecklingen av Pensionskassans placeringar noga och jämför utfallet med relevanta index. Ambitionen är att avkastningen på medellång och

lång sikt minst skall motsvara utvecklingen för Pensionskassans åtaganden.

För de ersättningsberättigade finns det utöver det formella solvenskravet ytterligare trygghet genom att Svenska Handelsbanken AB (publ) har tecknat en bristtäckningsgaranti. Enligt denna ska banken genast täcka en eventuell brist om Pensionskassans tillgångar inte täcker de försäkringstekniska avsättningarna.

Av femårsöversikt framgår placeringstillgångarnas utveckling samt motsvarande uppgifter för värdet på Pensionskassans åtaganden. Värdet på de samlade tillgångarna ökade med 2 830 mnkr till 15 030 mnkr (12 200).

Placeringstillgångarnas värde översteg livförsäkringsavsättningen med 7 343 mnkr (5 123) vilket motsvarar en solvensgrad på 198 % (174).

Tillgångarna var placerade på följande sätt:

Belopp marknadsvärden mnkr

Marknad	2019	% av till andel	2018	% av till andel
Svensk aktiemarknad	9 450	62,9%	8 557	70,1%
Svensk räntemarknad	5 157	34,3%	3 182	26,1%
Fastigheter	423	2,8%	461	3,8%
Summa	15 030	100,0%	12 200	100,0%

Belopp inklusive inlåning och upplupna räntor. Fastigheter avser här aktier i KlaraBo samt aktier, upplupna räntor och ägarlån i Intea fastigheter.

Aktiemarknad

Pensionskassans aktieportfölj består i huvudsak av investeringar i ett begränsat antal aktier noterade på Nasdaq OMX Nordisk Börs i Stockholm. Det största enskilda innehavet är Industrivärden, vilket utgjorde 21 % av aktieportföljens marknadsvärde. Marknadsvärdet på Pensionskassans aktieinnehav uppgick till 9 450 mnkr (8 557) vilket motsvarar en andel av samtliga placeringstillgångar på 63 % (70).

Räntemarknad

De ränterelaterade tillgångarna består vanligtvis av marknadsvärderade obligationer och räntefonder. Värdet på de ränterelaterade tillgångarna uppgick till 5 157 mnkr (3 182). Av de ränterelaterade placeringarna var 96 % (87) placerat i fonder administrerade av Handelsbanken.

Risker i verksamheten

De väsentligaste riskerna som är förknippade med verksamheten är finansiella risker, försäkringsrisker samt operativa risker.

Finansiella risker

Placering av Pensionskassans medel i olika finansiella instrument innebär en exponering för olika typer av risker. De finansiella riskerna delas upp i marknadsrisk, kreditrisk och likviditetsrisk. Marknadsrisken är den största finansiella risken för Pensionskassan och den domineras av aktiekursrisken.

Vid beräkning av den försäkringstekniska avsättningen utgör förändring i diskonteringsränta en ränterisk som har stor inverkan på avsättningens storlek samt på den premie som debiteras försäkringstagarna. Pensionskassan följer de föreskrifter för val av räntesats för diskontering som fortsatt gäller för understödsföreningar.

Pensionskassan står under Finansinspektionens tillsyn och den så kallade trafikljusmodellen är en del av Finansinspektionens metodik för mätning av försäkringsverksamhetens exponering mot olika risker. Genom trafikljusmodellen beräknas ett kapitalkrav fram utifrån hur balansräkningen är sammansatt och ställs i förhållande till verksamhetens kapitalbuffert. Kapitalbuffert i förhållande till kapitalkrav ska vara betryggande för att inte Finansinspektionen ska ingripa. I den löpande uppföljningen ingår såväl beräkningar av kapitalbehov som uppföljning av samtliga väsentliga finansiella risker.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker är osäkerheten i försäkringsutfall på grund av de försäkrades liv och hälsa. Inom ramen för Pensionskassans verksamhet är livsfallrisken, det vill säga att de försäkrade lever längre än vad som antagits vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna, den ojämförligt största försäkringsrisken.

Genom att följa upp respektive försäkringsrisk med avseende på antaganden och utfall samt löpande pröva lämpligheten i gjorda antaganden erhålls en god bild över Pensionskassans försäkringsrisker. Sannolikheten för att Pensionskassan inte ska kunna uppfylla sina åtaganden mot försäkringstagarna och de försäkrade bedöms vara begränsad. Det beror framförallt på att placeringstillgångarna med god marginal överstiger de försäkringstekniska avsättningarna.

Operativa risker

Med operativ risk menas konsekvensen av brister i intern kontroll, fel i arbetsprocesser och sådana risker som kan leda till ekonomisk förlust, utebliven intäkt, verksamhetsavbrott eller skadat förtroende. Operativa risker ska identifieras, bedömas, rapporteras och kontrolleras. Här är uppföljning av utlagd verksamhet väsentlig och följer av de policyer och riktlinjer som styrelsen fastställt.

Ytterligare upplysningar om risker och riskhantering framgår av not 2.

Organisation

Styrelsen består av sex personer, av vilka tre utses av Handelsbankens Centralstyrelse och tre av Finansförbundets koncernklubb i Handelsbanken. Under året hade styrelsen 8 protokollförda sammanträden.

Pensionskassans styrelse har huvudansvaret för verksamheten och fastställer årligen interna styrdokument, policyer och riktlinjer. Pensionskassan har valt att via uppdragsavtal lägga ut hela verksamheten till uppdragstagare utanför föreningen. Verksamhetens arbete leds av en verkställande tjänsteman vars arbetsordning fastställs av styrelsen årligen. Uppföljning av verksamheten sker med utgångspunkt från de policyer och riktlinjer som styrelsen fastställt.

Pensionskassan har en oberoende riskkontrollfunktion med ansvar för att bland annat identifiera, mäta, analysera och rapportera väsentliga risker till styrelsen och verksamheten. Vidare har Pensionskassan en compliancefunktion med ansvar för att säkerställa regel efterlevnaden. Analys och kontroll av försäkringsrisker sker av riskkontrollen men även löpande av Pensionskassans ansvarige aktuarie. Pensionskassans ansvarige aktuarie är, enligt Finansinspektionens medgivande, Stefan Jansson (SPP Konsult). Pensionskassan har även genom uppdragsavtal tillgång till Handelsbankens koncernaktuarie.

Pensionskassan har en funktion för internrevision med ansvar för att självständigt granska Pensionskassans verksamhet och redovisning. Här ingår att granska och utvärdera huruvida processer för riskhantering samt intern styrning och kontroll är tillfredsställande. Föreningsstämman utsåg tre ordinarie revisorer och tre suppleanter.

Förslag till resultatdisposition

Årets resultat uppgår till 2 275 090 195 kr och balanseras i ny räkning.

Femårsöversikt

Tkr om ej annat anges

Utdrag ur resultaträkningen	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst	67 494	561 681	57 946	52 005	50 706
Kapitalavkastning	3 119 533	-525 420	1 676 637	1 558 939	389 975
Försäkringsersättningar	-337 379	-307 747	-280 798	-274 328	-270 334
Tekniskt resultat	2 284 239	-1 038 881	1 400 940	816 484	718 412
Årets resultat	2 275 090	-1 048 826	1 392 269	807 575	693 867

Ekonomisk ställning	2019	2018	2017	2016	2015
Placeringstillgångar	14 803 943	12 027 728	12 818 290	11 459 790	10 113 285
Försäkringsteknisk avsättning	7 460 732	6 904 498	6 145 010	6 099 252	5 585 736
Solvensmarginal	304 500	282 284	249 255	247 399	225 773

Kapitalbas/konsolideringskapital	2019	2018	2017	2016	2015
Eget kapital	7 569 798	5 294 708	6 854 688	5 462 419	4 654 844
Varav årets resultat	2 275 090	-1 048 826	1 392 269	807 575	693 867
Varav Överskottsfond	5 294 708	6 343 534	5 462 419	4 654 844	3 960 977

Nyckeltal %	2019	2018	2017	2016	2015
Förvaltningskostnadsprocent	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Direktavkastning	2,9%	2,6%	2,3%	2,6%	3,7%
Totalavkastning	22,9%	-4,2%	13,7%	14,3%	3,8%
Solvensgrad	198,4%	174,2%	208,6%	187,9%	181,1%

Definitioner

Förvaltningskostnadsprocent	Pensionskassans totala driftskostnader i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och bankmedel.
Direktavkastning i procent	Ränteintäkter och aktieutdelning i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och bankmedel.
Totalavkastning	Ränteintäkter, aktieutdelning, realisationsresultat och värdeförändring i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och bankmedel.
Solvensgrad	Visar förhållandet mellan placeringstillgångarnas marknadsvärden och den försäkringstekniska avsättningen.
Erforderlig solvensmarginal	Beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. Med det avses att värdet på alla disponibla tillgångar med marginal ska överstiga värdet av den försäkringstekniska avsättningen. Om kapitalbasen för ett försäkringsföretag understiger den erforderliga solvensmarginalen ingriper Finansinspektionen.

Resultaträkning

tkr		2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Not 3,8			
Premieinkomster	Not 4	67 494	561 681
Kapitalavkastning, intäkter	Not 5	1 448 400	415 693
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 6	1 671 133	0
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 9	-337 379	-307 747
Förändringar i andra försäkringstekniska avsättningar	Not 10	-556 234	-759 488
Driftskostnader	Not 11	-9 175	-7 907
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 7	0	-941 113
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 284 239	-1 038 881
Icke-teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		2 284 239	-1 038 881
Skatt		-9 149	-9 945
Årets resultat		2 275 090	-1 048 826
Totalresultat			
Årets resultat		2 275 090	-1 048 826
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		2 275 090	-1 048 826

Resultatanalys

tkr	Totalt	Förmånsbestämd försäkring	RisKFörsäkring *)
Premieinkomster	67 494	65 335	2 159
Kapitalavkastning, intäkter	1 448 400	1 441 660	6 740
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	1 671 133	1 663 357	7 776
Utbetalda försäkringsersättningar	-337 379	-335 281	-2 098
Förändringar i andra försäkringstekniska avsättningar	-556 234	-547 852	-8 382
Driftskostnader	-9 175	-9 132	-43
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	0	0	0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	2 284 239	2 278 087	6 152
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	2 284 239	2 278 087	6 152
Skatt	-9 149	-9 149	-
Årets resultat	2 275 090	2 268 938	6 152

*Avser tjänsteknuten premiebefrielseförsäkring samt sjukförsäkring

Balansräkning

tkr		2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar	Not 12		
Placeringstillgångar	Not 13		
Aktier och andelar	Not 14	9 670 744	8 778 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 15	4 933 166	3 013 349
Övriga finansiella placeringstillgångar	Not 16	200 033	235 902
Summa Placeringstillgångar		14 803 943	12 027 728
Fordringar			
Övriga fordringar	Not 17	1 848	693
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 12,18	3 000	17 229
Summa Fordringar		4 848	17 922
Andra tillgångar			
Kassa och bank		223 435	155 001
Summa tillgångar		15 032 226	12 200 651

Eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital			
Överskottsfond		5 294 708	6 343 534
Årets resultat		2 275 090	-1 048 826
Summa eget kapital		7 569 798	5 294 708
Försäkringstekniska avsättningar	Not 19		
Livförsäkringsavsättning		7 426 016	6 878 164
Avsättning för oreglerade skador		34 716	26 334
Summa försäkringstekniska avsättningar		7 460 732	6 904 498
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder		-	-
Kortfristiga skulder			
Skatter	Not 20	749	876
Övriga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		947	569
Summa kortfristiga skulder		1 696	1 445
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		15 032 226	12 200 651

Poster utanför balansräkningen

Ansvarsförbindelser, onyttjat kapitallöfte		151 481	109 579
--	--	---------	---------

Förändring Eget kapital

tkr	Överskottsfond	Årets resultat	Totalt
Ingående balans per 1 januari 2018	5 462 419	1 392 269	6 854 688
Disposition av 2017 års resultat	1 392 269	-1 392 269	
Nyttjad del av överskottsfond *	-511 154		-511 154
Resultat för år 2018		-1 048 826	-1 048 826
Utgående balans per 31 december 2018	6 343 534	-1 048 826	5 294 708
Ingående balans per 1 januari 2019	6 343 534	-1 048 826	5 294 708
Disposition av 2018 års resultat	-1 048 826	1 048 826	
Resultat för år 2019		2 275 090	2 275 090
Utgående balans per 31 december 2019	5 294 708	2 275 090	7 569 798

*) Avser premierabatt motsvarande engångsavgiften för under 2018 övertagna pensionsutfästelser.

Kassaflödesanalys

tkr	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets resultat före skatt	2 284 239	-1 038 881
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet		
Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar	-1 671 133	941 113
Förändring av föräkringsteknisk avsättning	556 234	759 488
Engångsavgift övertagna utfästelser, nyttjande av överskottsfond	-	-511 154
Betald skatt	-9 275	-9 957
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder	1 160 065	140 609
Förändring i finansiella placeringstillgångar	-1 105 083	-150 549
Förändring i övriga rörelsefordringar	13 075	-706
Förändring i övriga rörelseskulder	377	-2 140
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 091 631	-153 395
Årets kassaflöde	68 434	-12 786
Förändring i likvida medel		
Likvida medel vid årets början	155 001	167 787
Årets kassaflöde	68 434	-12 786
Likvida medel vid årets slut	223 435	155 001

Under perioden erhållna räntor 16 429 tkr (30 762)

Under perioden betalda räntor 0 tkr (0)

Noter

tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag med ändringar tom den 30 april 2011 och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 med ändringsföreskrift FFFS 2009:12). I enlighet med Finansinspektionens allmänna råd tillämpas godkända internationella redovisningsstandarder (IFRS) med ändringar tom den 30 april 2011 i den utsträckning det är möjligt enligt svensk rätt, samt RFR 2 om kompletterande redovisningsregler från Rådet för finansiell rapportering.

Ändrade redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper är oförändrade jämfört med föregående år.

Kommande redovisningsregelverk

IFRS 4 om redovisning av försäkringsavtal har omarbetats och den nya standarden benämns IFRS 17. Införandet av den nya standarden har skjutits upp till den 1 januari 2022 vilket även innebär att försäkringsföretag kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9 fram till detta datum. Förändringar som kan följa av planerad omvandling av Pensionskassan till en tjänstepensionsförening har inte beskrivits.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Den mest betydande effekten på de belopp som redovisas i de finansiella rapporterna kommer från de antaganden som används vid beräkningen av den försäkringstekniska avsättningen. Vid beräkning används antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet, skatter samt driftskostnader. Förändringar i dessa antaganden kan påverka befintliga avsättningar och företagets redovisade resultat. En mer utförlig beskrivning av Pensionskassans risker återfinns i not 2.

Redovisning och värdering av försäkringsavtal

De avtal som finns är att betrakta som försäkringsavtal. Vid förmånsbestämd försäkring är förmånen given enligt kollektivavtal och premien fastställs utifrån försäkringstekniska antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet och driftskostnader. Premierna betalas in månadsvis och redovisas som premieinkomst när betalning erhållits.

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av kapitalvärdet av åtaganden för gällande försäkringsavtal och består i allt väsentligt av livförsäkringsavsättning. Avsättningarna är beräknade enligt vedertagna aktuariella principer. Det innebär att avsättningarna nuvärdesberäknas och att beräkningarna baseras på försäkringstekniska antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet, skatter samt driftskostnader.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning avser kapitalvärdet av utfästa förmåner enligt ingångna avtal inklusive förväntade framtida driftskostnader minskat med kapitalvärdet av framtida premier för dessa förmåner. Den försäkringstekniska avsättningen fastställs när rätt till ersättning uppstår. Värdering sker enligt EU's tjänstepensionsdirektiv med så kallade aktsamma antaganden. Detta har framförallt påverkan på valet av diskonteringsränta. Av Finansinspektionens gällande föreskrift (FFFS 2008:23) avseende val av räntesats vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar framgår på vilket sätt räntekurvan ska fastställas. Denna anger att räntan kan väljas utifrån marknadsräntor för statsobligationer, swapkontrakt eller säkerställda bostadsobligationer och är beroende av försäkringarnas kassaflödesprofil. Pensionskassan använder liksom tidigare är en kombination av statsobligationer och bostadsobligationer. Från ränteantagandet görs avdrag för avkastningsskatt och omkostnader. Periodens förändrade avsättning redovisas i resultaträkningen.

Avsättning för oreglerade försäkringsfall

Utgörs i balansräkningen av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav.

Avkastningsskatt

Kassan bedriver livförsäkringsverksamhet och beskattas endast enligt lagen om avkastningsskatt. Skatten beräknas på de finansiella nettotillgångarna värderade till marknadsvärde vid beskattningsårets ingång. Kostnaden redovisas som skattekostnad.

LM

f 10/19

Redovisning och värdering av placeringstillgångar

Samtliga finansiella placeringstillgångar i Pensionskassan tillhör kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper, finansiella tillgångar som innehas för handel respektive identifierade. Gruppen identifierade avser andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Optionen). Derivat som innehas av Pensionskassan redovisas i undergruppen finansiella tillgångar som innehas för handel.

Pensionskassan har som princip att hänföra samtliga finansiella placeringstillgångar till kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Detta dels därför att Pensionskassan löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden och dels därför att när det gäller räntebärande tillgångar så reducerar detta en del av den redovisningsmässiga inkonsekvens och volatilitet som annars uppstår när livförsäkringsavsättningen löpande omvärderas genom en diskontering med aktuell ränta.

Köp och försäljning av penning- och kapitalmarknadsinstrument på avista marknaden redovisas med tillämpning av affärsdagsredovisning. Ej likviderade affärer per balansdagen redovisas som fordran respektive skuld i balansräkningen.

Värdering sker i första hand till noterat marknadspris (nivå 1), där marknadsdata för likvida instrument har inhämtats från oberoende externa källor, exempelvis börser, värderingsinstitut eller oberoende mäklare. I andra hand (nivå 2) tillämpas modellvärdering baserad på observerbar marknadsdata som grundar sig på underliggande oberoende marknadsdata som räntekurvor och annan värderingsinformation. I tredje hand (nivå 3) sker värdering delvis baserad på ej observerbar marknadsdata. Tillämpade värderingstekniker beskrivs närmare i not 14.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas över resultaträkningen.

Aktier och andelar värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för aktier utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och verkligt värde.

Utdelningar redovisas som erhållna utdelningar i posten kapitalavkastning, intäkter. Även återbetalning av villkorade aktieägartillskott redovisas som utdelning.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Ackumulerade värdeförändringar för räntebärande instrument utgörs av skillnaden mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde.

Derivattransaktioner värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Transaktioner med positivt marknadsvärde vid balansdagen redovisas som placeringstillgångar medan transaktioner med ett negativt marknadsvärde redovisas som skulder.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har räknats om till svenska kronor efter balansdagens valutakurs. Realiserade och orealiserade värdeförändringar till följd av förändringar i valutakurser redovisas netto i resultaträkningen under kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader.

Övriga fordringar och skulder

Övriga fordringar och skulder värderas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde.

Not 2 Risker och riskhantering

Finansiella risker

De finansiella riskerna för Pensionskassan delas upp i marknadsrisk, kreditrisk och likviditetsrisk vilka beskrivs närmare nedan.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses ofördelaktiga värdeförändringar som härrör från förändringar i priser på de finansiella marknaderna. Marknadsriskerna brukar delas upp i ränte-, aktiekurs-, valutakurs- och råvaruprisrisk. De väsentligaste marknadsriskerna för Pensionskassan är ränte- och aktiekursrisken där den sistnämnda dominerar på tillgångssidan då 63 % (70) av Pensionskassans tillgångar är placerade i aktier. En aktiekursnedgång med 10 % skulle minska värdet på motsvarande placeringstillgångar med 945 mnkr (856). En motsvarande aktiekursuppgång skulle ge motsvarande ökning av värdet. Pensionskassan har inte säkrat sig mot effekter vid förändrade aktiekurser varför en värdeförändring påverkar balans- och resultaträkning direkt.

Pensionskassan har inga kvarvarande exponeringar mot andra valutor än svenska kronor.

Ränterisken i placeringstillgångarna är begränsad och 38 % (37) av de ränterelaterade placeringstillgångarna utgörs av korträntefonder. Den genomsnittliga återstående löptiden uppgick vid utgången av räkenskapsåret till 1,2 år (1,1). En uppgång av marknadsräntorna med 100 bp hade minskat värdet på de ränterelaterade placeringstillgångarna med cirka 58 mnkr (34). En minskning av motsvarande marknadsräntor skulle ge motsvarande ökning av värdet.

På skuldsidan är ränterisken dominerande och kopplad till den diskonteringsränta som används för att beräkna Pensionskassans försäkringstekniska avsättning. Den försäkringstekniska avsättningen uppgick vid årsskiftet till 7 461 mnkr (6 904). En minskning av diskonteringsräntan med 100 räntepunkter skulle öka skuldens storlek med 1 178 mnkr (1 027). En ökad diskonteringsränta skulle ge en minskad skuld med 937 mnkr (825). Om Pensionskassan hade begärt dispens om att få tillämpa den nya föreskriften FFFS 2013:23 för försäkringsföretag, hade den försäkringstekniska avsättningen vid årsskiftet uppgått till 7 085 mnkr (6 752). Tillgångar och skuldens kontraktensliga räntebindingstider framgår av not 15 samt 19.

Kreditrisk

Med kreditrisk i finansiella placeringar avses risken för att en motpart helt eller delvis inte i tid fullgör en förfallen fordran. Räntebärande placeringar görs huvudsakligen i fonder men också i obligationer och andra skuldförbindelser utfärdade av emittenter som har en extern rating på eller över så kallad "investment grade". Pensionskassans placeringsriktlinjer sätter ramverket för vilka placeringar som kan göras. Direktinvesteringar i värdepapper med kreditrisk har förfallit till inlösen under året.

I tabellen nedan redovisas innehav med kreditrisk.

Kreditrisk, värden mnkr	2019	%-uell andel	2018	%-uell andel
Obligationer	-	-	82	2,7%
Efterställd obligation	-	-	166	5,5%
Räntefonder	4 933	100,0%	2 779	91,8%
Summa	4 933	100,0%	3 027	100,0%

Raden obligationer ovan avser för 2018 en företagsobligation med förfall i juni 2019. Efterställd obligation är emitterad av Handelsbanken och återkallades i sin helhet 2019.

Räntefonderna är administrerade av Handelsbanken som betygssätter de flesta fonderna genom fondinformationsföretaget Morningstar. Ratingen visar fondens utveckling i sin kategori i förhållande till risk på en skala från 1-5 där 5 är bäst.

Räntefonderna utgörs av korträntefonder, en specialfond, ränteavkastningsfond och företagsobligationsfond. Korträntefonderna placerar i korta räntebärande värdepapper där den genomsnittliga återstående räntebindingstiden för respektive fonds placeringar varierar mellan en dag upp till ett år. Fonderna kategoriseras som lågriskfonder. Ränteavkastningsfonden är en medellång räntefond med något högre risk och med en genomsnittlig återstående löptid för fondens placeringar på upp till sju år.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisken är risken för att Pensionskassan inte kan klara sina åtaganden utan oacceptabla kostnader eller förluster. Utbetalningar, huvudsakligen pensionsutbetalningar och skattebetalningar liksom inbetalningarna, huvudsakligen försäkringspremier, utdelningar och räntor, är alla förutsägbara när i tiden de inträffar. Dessa förhållanden kombinerat med konservativa placeringsriktlinjer och likvida tillgångar gör att likviditetsrisken är begränsad.

Direktavkastning sammantaget med premieinbetalningar överstiger utbetalningarna på årsbasis. Pensionskassan håller en rullande rörelselikviditet motsvarande tre månaders nettobehov. Av placeringstillgångarna på totalt 15 030 mnkr (12 200) utgör 97 % (96) tillgångar som kan avyttras inom 14 dagar.

Börsnoterade aktier har inget kontraktuellt förfalldatum utan de kan avyttras vid anmodan. Detsamma gäller andelar i räntefonder som kan avyttras med kort varsel. Den försäkringstekniska avsättningen är löptidsfördelad utifrån genomsnittlig duration i enlighet med FFFS 2008:23.

Tillgångar och skulders förfallostruktur redovisas i tabellform nedan.

Förfallostruktur		2019			
Belopp mnkr	<1år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt
Tillgångar					
Aktier	9 670	-	-	-	9 670
Obligationer	-	-	-	-	0
Räntefonder	4 933	-	-	-	4 933
Inlåning	223	-	-	-	223
Övriga tillgångar	206	-	-	-	206
Summa tillgångar	15 032	-	-	-	15 032
Skulder					
Försäkringsteknisk avsättning	357	1 319	1 506	4 279	7 461
Korta skulder	2	-	-	-	2
Summa skulder	359	1 319	1 506	4 279	7 463

Förfallostruktur		2018			
Belopp mnkr	<1år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt
Tillgångar					
Aktier	8 779	-	-	-	8 779
Obligationer	248	-	-	-	248
Räntefonder	2 779	-	-	-	2 779
Inlåning	155	-	-	-	155
Övriga fordringar	240	-	-	-	240
Summa tillgångar	12 201	-	-	-	12 201
Skulder					
Försäkringsteknisk avsättning	352	1 294	1 452	3 806	6 904
Korta skulder	1	-	-	-	1
Summa skulder	353	1 294	1 452	3 806	6 905

Försäkringsrisk

Pensionskassans ändamål är att tillhandahålla ålders-, sjuk-, och efterlevandepension för de arbetstagare inom Handelsbankskoncernen som dess arbetsgivare anmält för inträde i föreningen. Samtliga försäkringar är uttryckta i svenska kronor och avser enbart svenska arbetsgivare. Försäkringarna följer av bankanställdas kollektivavtal om tjänstepension om inte annat avtalats mellan Handelsbanken och befattningshavaren.

Av de försäkringsformer Pensionskassan tillhandahåller utgör livsfallsrisken den största försäkringsrisken. Med livsfallsrisk menas osäkerheten i

försäkringsutfall i förhållande till de antaganden som gjorts av de försäkrades livslängd. Eftersom alla pensioner som försäkrats i Pensionskassan är förmånsbestämda finns risken att det avsatta kapitalet inte räcker till för att täcka de livsvariga utbetalningarna.

Till försäkringsriskerna hör även dödsfalls- och sjukfallsriskerna. Dödsfallsrisken är risken för att dödligheten underskattats i de beräkningar som ligger till grund för de försäkringstekniska avsättningarna. Sjukfallsrisken är dels risken att sjuka försäkrade kvarstår som sjuka längre tid än beräknat och dels risken att de insjuknar i högre grad än vad som antagits.

Premier och avsättningar beräknas mot bakgrund av gällande regelverk samt interna policyer och riktlinjer. Beräknade driftskostnader är en faktor vid beräkning av premier samt försäkringsteknisk avsättning varför denna post är en del i analysen av försäkringsriskerna.

Riskerna analyseras genom regelbunden uppföljning av utfall i förhållande till gjorda antaganden. Skillnaden mellan antaganden och utfall för verksamhetens försäkringsrisker sammanfattas i resultatanalys nedan.

Belopp mnkr

Utfall försäkringsrisker	2019	2018	2017	2016	2015
Livsfall	-18,5	-9,5	-12,6	-20,4	-21,2
Dödsfall	7,5	4,6	6,8	7,7	11,0
Sjukfall	10,9	5,7	5,4	7,8	7,7
Driftskostnader	5,8	5,2	5,8	5,3	7,5
Summa	5,7	6,0	5,4	0,4	5,0

Det samlade resultatet från analysen av försäkringsriskerna uppgick till 5,7 mnkr (6,0) där livsfallsrisken underskattats och antaganden för dödsfalls- samt sjukfallsrisken överskattats jämfört med utfall. Pensionskassans driftskostnader är väsentligt lägre än vad som antagits.

Solvens och konsolidering

Värdet på placeringstillgångarna överstiger med god marginal den försäkringstekniska avsättningen varför sannolikheten för att Pensionskassan inte ska kunna uppfylla sina försäkringsåtaganden bedöms vara begränsad. Konsolideringskapitalet motsvarar eget kapital vilket uppgår till 101 % (76) av den försäkringstekniska avsättningen. Pensionskassans kapital överstiger med god marginal vad som krävs i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter där kapitalbasen minst ska motsvara erforderlig solvensmarginal. Kvoten mellan kapital och solvensmarginal uppgick till 25 (19).

Kapitalkrav

Pensionskassan står under Finansinspektionens tillsyn och den så kallade trafikljusmodellen är en del av Finansinspektionens metodik för mätning av försäkringsverksamhetens exponering mot olika risker. Utifrån verkligt värde på tillgångar och skulder, beräknas en kapitalbuffert. Därefter sker beräkningar utifrån olika scenarios som Finansinspektionen bestämt. Utfallet sammanräknas till ett samlat kapitalkrav på verksamheten. Om inte kapitalbufferten är tillräcklig visar modellen rött ljus varvid åtgärder måste vidtas.

Som framgått tidigare har Pensionskassan för avsikt att ansöka om dispens för att få tillämpa föreskriften FFFS 2013:23 om val av räntesats för beräkning av försäkringsteknisk avsättning i redovisningen. Denna metodik är sedan tidigare tvingande enligt de nya anvisningarna för trafikljusrapportering som gäller från och med rapportering per den sista december 2013. Förutom att metodiken enligt trafikljusmodellen ändrats avseende försäkringsteknisk avsättning tillkommer även ett schablonmässigt riskpåslag.

Skillnaden mellan redovisningen i balansräkning och rapporteringen enligt trafikljusmodellen innebär att kapitalbufferten enligt trafikljusmodellen är 21 mnkr (-185) högre än den enligt redovisat eget kapital.

Nedan framgår kapitalkrav och kapitalbuffert per den sista december.

Kapitalkrav mnkr	Dec 19	Dec 18	Förändr
Ränterisk	185	393	-52,9%
Aktiekursrisk	3 276	2 854	14,8%
Kreditrisk	114	43	165,1%
Valutakursrisk	0	0	-
Försäkringsrisk	401	348	15,2%
Totalt Kapitalkrav	3 976	3 638	9,3%
Kapitalbuffert	7 568	5 043	50,1%
Överskott / Solvensbuffert	3 592	1 405	155,7%

Av tabellen ovan framgår att de samlade riskerna är något högre jämfört med föregående år samt att kapitalbufferten ökat. Kapitalbufferten översteg kapitalkravet med 3 592 mnkr (1 405) vilket motsvarar en trafikljuskvot på 1,9 (1,4) och därmed marginal till rött ljus.

Operativ risk

Pensionskassan har inga anställda vilket innebär att all verksamhet är utlagd och utvärderas enligt de policyer och riktlinjer som Pensionskassans styrelse fastställt. Utlagd verksamhet regleras genom uppdragsavtal och köpta tjänster kvalitetsgranskas löpande av verksamheten. Vidare utför uppdrags-tagarna en egen kontroll för att minimera de operativa riskerna.

Den oberoende riskkontrollen granskar och analyserar de operativa riskerna i sitt löpande arbete och rapporterar sina iakttagelser och förslag på åtgärder till styrelsen. Förutom operativa risker förknippade med placeringstillgångar och pensionsutfästelser utgör pensionsadministrationen en nyckelprocess i verksamheten.

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 3 Upplysningar om närstående	2019	2018
Närstående intäkter och kostnader		
Premieinbetalningar	67 494	50 527
Engångsavgift övertagna utfästelser	-	511 154
Köp av administrativa tjänster	-11 475	-8 970
Räntenetto inlåningskonton	-291	21
Nettoresultat	55 728	552 732
Fordringar på och skulder till närstående		
Inlåning	223 435	155 001
Summa tillgångar	223 435	155 001
Övriga skulder	-946	-569
Summa skulder	-946	-569

Med närstående avses transaktioner med Svenska Handelsbanken AB med dotterbolag. Försäkringstagare i Pensionskassan utgörs av Svenska Handelsbanken med dotterbolag. Pensionskassan har ingen egen personal vilket innebär att all administration har lagts ut. Administrativa tjänster och internrevision köps av Handelsbanken och regleras genom uppdragsavtal. Intäkter från inlåningskonton redovisas som kapitalavkastning och framgår av not 5. Administrativa kostnader redovisas närmare under not 12.

Not 4 Premieinkomster	2019	2018
Inbetalda och tillgodoförda premier	67 494	50 527
Engångsavgift övertagna utfästelser	-	511 154
Summa	67 494	561 681

Not 5 Kapitalavkastning, intäkter	2019	2018
Erhållna utdelningar	370 148	290 614
Ränteintäkter		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 335	18 667
Övriga finansiella placeringstillgångar	12 094	12 074
Övriga ränteintäkter	-291	21
Summa ränteintäkter	16 138	30 762
Valutakursvinst, netto	0	0
Realisationsvinst, netto		
Aktier och andelar	1 062 114	94 317
Summa realisationsvinst, netto	1 062 114	94 317
Summa kapitalavkastning, intäkter	1 448 400	415 693

Not 6 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2019	2018
Aktier och andelar	1 671 024	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	109	-
Summa	1 671 133	0

Not 7 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2019	2018
Aktier och andelar	-	-918 004
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-23 109
Summa	0	-941 113

Not 8 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Finansiella tillgångar	2019				2018			
	Värderat till verkligt värde i resultaträkningen uppdelat på				Värderat till verkligt värde i resultaträkningen uppdelat på			
	Innehav för handel	Identifierade	Andra tillgångar	Summa	Innehav för handel	Identifierade	Andra tillgångar	Summa
Aktier och andelar	-	3 103 286	-	3 103 286	-	-533 073	-	-533 073
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	4 153	-	4 153	-	-4 421	-	-4 421
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	12 094	-	12 094	-	12 074	-	12 074
Övriga fordringar	-	-	-	-	-	-	-	-
Likvida medel	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	3 119 533	-	3 119 533	-	-525 420	-	-525 420
Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Identifierade	Andra skulder	Summa	Innehav för handelsändamål	Identifierade	Andra skulder	Summa
Övriga långa skulder	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga korta skulder	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-	-	-	-	-

Beloppen i tabellen ovan utgör en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen som (i) kapitalavkastning intäkter, (ii) realiserade vinster på placeringstillgångar, (iii) kapitalavkastning, kostnader, (iv) realiserade förluster på placeringstillgångar med undantag för (a) eventuella av- och nedskrivningar och (b) kapitalförvaltningskostnader.

Not 9 Utbetalda försäkringsersättningar

	2019	2018
Ålderspension	-314 974	-290 077
Efterlevandepension	-17 841	-12 063
Sjukpension	-2 264	-3 307
Driftskostnader för skadereglering	-2 300	-2 300
Summa	-337 379	-307 747

Not 10 Förändring i andra livförsäkringstekniska avsättningar

	2019	2018
Förändring av livförsäkringsavsättning	-547 852	-754 343
Förändring av riskförsäkring	-8 382	-5 145
Summa	-556 234	-759 488

Not 11 Driftskostnader

	2019	2018
Administrationskostnader	-9 175	-7 907
Summa driftskostnader	-9 175	-7 907
Driftskostnader per kostnadslag:		
Redovisningstjänster	-375	-375
Portföljförvaltning	-616	-451
Aktuariella kostnader	-1 291	-1 141
Revisionsarvoden	-443	-401
Andra administrationskostnader *	-6 450	-5 539
Summa driftskostnader per kostnadslag	-9 175	-7 907
Totala driftskostnader:		
Driftskostnader för skadereglering **	-2 300	-2 300
Administrationskostnader ***	-9 175	-7 907
Summa totala driftskostnader	-11 475	-10 207

*) Avser förutom tillsynsavgifter kostnader för verkställande tjänsteman, juristkostnader, riskkontroll, compliance och andra tjänster som tillhandahålls av Handelsbanken genom uppdragsavtal. **) Kostnader för skadereglering redovisas i resultaträkningen under rubriken Utbetalda försäkringsersättningar. ***) Administrationskostnader, se ovan

Not 12 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar	2019				2018			
	Värderat till verkligt värde via resultaträkningen uppdelat på				Värderat till verkligt värde via resultaträkningen uppdelat på			
	Innehav för handel	Identifierade	Andra tillgångar	Summa	Innehav för handel	Identifierade	Andra tillgångar	Summa
Aktier och andelar	-	9 670 744	-	9 670 744	-	8 778 477	-	8 778 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	4 933 166	-	4 933 166	-	3 013 349	-	3 013 349
Övriga finansiella placeringstillg	-	200 033	-	200 033	-	235 902	-	235 902
Övriga fordringar	-	3 000	-	3 000	-	17 229	-	17 229
Likvida medel	-	-	223 435	223 435	-	-	155 001	155 001
Summa	-	14 806 943	223 435	15 030 378	-	12 044 957	155 001	12 199 958

Finansiella skulder	2019				2018			
	Innehav för handelsändamål	Identifierade	Andra skulder	Summa	Innehav för handelsändamål	Identifierade	Andra skulder	Summa
Övriga långa skulder	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga korta skulder	-	-	946	946	-	-	569	569
Summa	-	-	946	946	-	-	569	569

Not 13 Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde

Finansiella tillgångar	2019				2018			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	9 449 934	-	220 810	9 670 744	8 557 263	-	221 214	8 778 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 933 166	-	-	4 933 166	2 860 867	166 447	-	3 027 314
Övriga finansiella placeringstillg	-	-	203 033	203 033	-	-	239 166	239 166
Summa	14 383 100	0	423 843	14 806 943	11 418 130	166 447	460 380	12 044 957

Finansiella skulder	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Övriga långa skulder	-	-	-	-
Övriga korta skulder	-	-	946	946
Summa	-	-	946	946

Nivå 1; Värdering utifrån noterade marknadspriser.

Nivå 2; Värdering baserad på observerbara marknadsdata

Nivå 3; Värdering delvis baserad på ej observerbara data

Innehav i nivå 1 utgörs främst av börshandlade aktier men även av obligationer och fonder. Innehav i nivå 2 utgörs av obligationer som är noterade men utan aktiv handel varför värderingen sker utifrån observerbara marknadsdata. Innehav värderade i nivå 3 utgörs av aktier och andelar där värderingen av aktieinnehavet delvis sker baserat på ej observerbara data. Innevarande år utgörs innehav i nivå 3 av aktier och ägarlån i Intea Fastigheter AB och aktier i KlaraBo. Redovisning av förändringar i nivå 3 framgår av tabellen nedan:

Förändring av innehav i nivå 3	2019				2018			
	Aktier och andelar	Obligationer *	Övriga finansiella placeringstillg	Finansiella skulder	Aktier och andelar	Obligationer *	Övriga finansiella placeringstillg	Finansiella skulder
Redovisat värde vid årets ingång	221 214	-	239 166	-	93 148	-	198 704	-
Nyanskaffning	-	-	-	-	61 371	-	40 462	-
Avyttrat under året	-6 033	-	-36 133	-	-	-	-	-
Förfallet under året	-	-	-	-	-	-	-	-
Realiserad värdeförändring	-	-	-	-	-	-	-	-
Orealiserad värdeförändring	5 629	-	-	-	66 695	-	-	-
Värdeförändring redovisat i övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyttat från nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Flytta till nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Redovisat värde vid årets utgång	220 810	-	203 033	-	221 214	-	239 166	-

*) Med obligationer avses här obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Not 14 Aktier och andelar

	Marknadsvärde tkr		Anskaffningsvärde tkr	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Noterade aktier	9 449 934	8 557 263	4 910 821	5 683 543
Onoterade aktier	220 810	221 214	148 486	154 519
Summa	9 670 744	8 778 477	5 059 307	5 838 062

Not 15 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Marknadsvärde tkr		Anskaffningsvärde tkr	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Noterade värdepapper	4 933 166	3 013 349	4 749 752	2 830 011
Onoterade värdepapper	-	-	-	-
Summa	4 933 166	3 013 349	4 749 752	2 830 011

Räntebindingstider per den 31 december	Marknadsvärde tkr		Anskaffningsvärde tkr	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Mindre än 1 år	3 938 194	2 420 453	3 913 747	2 394 006
1-5 år	994 972	592 896	836 005	436 005
5-10 år	-	-	-	-
Mer än 10 år	-	-	-	-
Summa	4 933 166	3 013 349	4 749 752	2 830 011

Not 16 Övriga finansiella placeringstillgångar

	2019-12-31	2018-12-31
Räntebärande aktieägarlån	200 033	235 902
Summa	200 033	235 902

Not 17 Övriga fordringar

	2019-12-31	2018-12-31
Övriga kortfristiga fordringar	1 848	693
Summa	1 848	693

Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna ränteintäkter	3 000	17 229
Summa	3 000	17 229

Not 19 Livförsäkringsavsättning

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående avsättning	6 904 498	6 145 010
Premieinkomst	67 494	50 527
Utbetalda försäkringsersättningar *)	-337 379	-307 747
Effekt av ändrad diskonteringsränta	548 128	165 813
Premieränta	122 717	138 590
Uttag för avkastningsskatt	-18 026	-20 627
Kostnadsuttag	-17 333	-15 430
Värdesäkring	160 184	130 274
§ 6,7, och 8 pensionärer	2 211	5 417
Beståndsöverlåtelse **)	-	547 844
Andra förändringar ***)	28 238	64 827
Utgående avsättning	7 460 732	6 904 498

*) Posten avser endast försäkringsersättningar. Driftskostnader avseende skadereglering ingår ej.**) Avser övertagna utfästelser från byte av tryggandeform. ***) Posten avser riskresultat, reserv för premiebefrielse, förtidspensioner samt poster av engångskaraktär. Riskresultatet redovisas i tabellform i not 2.

Diskonterat kassaflöde - förfallostruktur

	2019-12-31	2018-12-31
0-1 år	356 475	352 068
1-5 år	1 318 828	1 293 655
5-10 år	1 505 972	1 452 580
> 10 år	4 279 457	3 806 195
Summa	7 460 732	6 904 498

Not 20 Skatter

	2019-12-31	2018-12-31
Skatteskuld avseende avkastningsskatt	749	876
Summa	749	876

Pensionskassan beskattas enligt Lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Skatten beräknas på de finansiella nettotillgångarna värderade till marknadsvärde vid beskattningsårets ingång.

Not 21 Innehav i icke-konsoliderade strukturerade företag

Ett strukturerat företag är ett företag som har utformats så att röster eller liknande rättigheter inte är den dominerande faktorn vid avgörandet av vem som har det bestämmande inflytandet i företaget, exempelvis när rösträtten endast avser administrativa uppgifter och relevanta aktiviteter regleras genom avtal. Pensionskassans innehav i icke-konsoliderade strukturerade företag utgörs av innehav i räntefonder specificerade i not 16.

Not 22 Ställda panter

	2019-12-31	2018-12-31
Aktier och andelar	6 374 378	5 148 146
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 933 166	3 027 314
Kassa och bank	223 435	155 001
Summa	11 530 979	8 330 461

Skuldtekningsgillt värde på registerförda tillgångar för försäkringstagarnas räkning.

Stockholm den

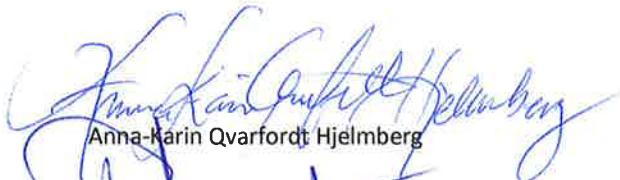
12/3 2020

Pär Boman
Ordförande

Magnus Ericson

Anna-Karin Qvarfordt Hjelmberg

Mikael Hallåker

Robert Lundin

Charlotte Skog

Vår revisionsberättelse har lämnats den 19/3-2020

Jesper Nilsson
Auktoriserad revisor

Tord Jonerot
Revisor

Helene Hedin
Revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Pensionskassan SHB Försäkringsförening, org.nr 802005-5565

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Pensionskassan SHB Försäkringsförening för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag med ändringar t.o.m. 30 april 2011 och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag med ändringar t.o.m. 30 april 2011. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag med ändringar t.o.m. 30 april 2011. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Pensionskassan SHB Försäkringsförening för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis

för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om understödsföreningar, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag med ändringar t.o.m. 30 april 2011 eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om understödsföreningar.

Stockholm den 29 mars 2020

Jesper Nilsson
Auktoriserad revisor

Tord Joneröt
Revisor

Helene Hedin
Revisor